

Această publicație a fost realizată cu sprijinul financiar acordat prin Programul „Drepturi Fundamentale și Cetățenie” al Uniunii Europene. Conținutul acestei publicații intră în responsabilitatea Centrului de Resurse Juridice și nu reflectă în niciun fel punctele de vedere ale Comisiei Europene.

RAPORT DE MONITORIZARE

Realizat de

în urma vizitei inopinate în

**CENTRUL „SFANTUL TOMA”
BREAZA, PRAHOVA**

Data și durata vizitei:

28 martie 2014, începând cu orele 14:00 (aproximativ 1 oră la Breaza și 1:30 minute la sediul CRJ)

Echipa de monitorizare :

Silvia Tăbușcă, monitor-expert drepturile omului, jurist, Centrul de Resurse Juridice

Daniel Pîrvu, monitor-expert drepturile omului, psiholog, Centrul de Resurse Juridice

1. INFORMAȚII GENERALE**Proiectul Sfântul Toma Breaza (Căminul de bătrâni Aaden)**

Casa de Odihnă Sf. Toma din localitatea Breaza, jud.Prahova, str. Ocinei nr.153, este administrată de Asociația Sf. Toma (<http://www.date-financiare.ro/30788637-asociatia-sfantul-toma>)

Centrul Sf. Toma se află într-o clădire închiriată de Asociație de la societatea Andas Impex SRL, amplasată într-o vâlcea, foarte departe de poarta principală care, la momentul vizitei, era legată cu un lanț și încuiată cu lacăt. Nici pe poartă, nici pe clădire nu era vreo pancartă pe care să fie menționat Centrul. În cercetările făcute pe Internet nu au putut fi identificate nici un fel de date despre acest loc, fiind total lipsit de transparență. La adresa respectivă „funcționează” Căminul privat de bătrâni - Aaden pe site-ul căruia nu este nicio mențiune cu privire la acordarea de servicii pentru persoane cu dizabilități intelectuale (<http://www.aaden.ro/index.htm>).

Experților CRJ nu li s-a permis accesul în curtea Centrului, iar cei doi angajați cu care s-a discutat (la propriu prin gard) nu au dorit să o comunice nici un fel de date cu privire la beneficiari sau despre ce se întâmplă în Centru în care lucrează. Aceștia au luat legătura telefonic cu administratorul Asociației și au înmânat prin gard telefonul experților permițând astfel să se discute problema accesului în incinta Centrului. Acesta a zis că trebuie să se consulte cu avocatul său. La vreo 30 minute după prima convorbire, personalul s-a întors oferindu-ne telefonul pentru a vorbi cu directorul coordonator al Proiectului Sf. Toma. Aceasta a comunicat experților că nu

se subordonează nici Ministerului Muncii și nici Ministerului Sănătății și, prin urmare, că nu este interesată de ce prevede Protocolul în baza căruia solicităm vizita. Este un centru privat și nu ne permite să intrăm motivând că îi protejează pe beneficiari de noi astfel. Ne-a invitat la București să ne dea datele de care avem nevoie despre beneficiari, refuzând într-un mod surprinzător de categoric accesul nostru acolo. Cei doi angajați au refuzat să se prezinte sau să ne spună numele celor cu care am discutat. Exceptând cei doi angajați cu care experții au vorbit, nu au mai fost observate alte persoane în instituție.

Deoarece această situație a fost surprinzătoare și a început să ridice și mai multe semne de întrebare experților, aceștia s-au deplasat la primăria localității Breaza, unde, în urma discuției cu doi angajați ai primăriei locale au fost obținute mai multe informații. Aceștia au menționat că și lor le este suspectă activitatea desfășurată de acest Centru, mai ales că și ei au avut probleme și că s-au făcut presiuni asupra lor direct de la DGASPC Sector 4 – București. Funcționarii au confirmat că este vorba de un așezământ de tip rezidențial, unde în luna ianuarie a anului 2013 erau găzduite 30 de persoane. În prezent ar putea fi mai mulți beneficiari întrucât au mai fost solicitate și alte acte de rezidență pentru două persoane. Numărul precis al persoanelor găzduite este necunoscut de primărie întrucât „unii le pleacă, alții le vin; majoritatea sunt din Sectorul 4 cu care au un parteneriat”. De asemenea, este necunoscută repartiția beneficiarilor pe sex, vârstă și afecțiune.

În urma unei solicitări oficiale în baza legii 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, monitorilor le-a fost adus dosarul Casei de odihnă Sf. Toma care cuprindea o listă de 30 de beneficiari, o Convenție de colaborare încheiată între Asociația Sfântul Toma cu D.G.A.S.P.C. sector 4. (72266/12.01.10) și un contract de închiriere semnat de Asociație și firma ANDAS IMPEX S.R.L. prin care aceasta din urmă pune la dispoziția Asociației clădirea din str. Ocinei nr.153. Din dosar am obținut numele administratorului Asociației și un număr de telefon al unei doamne despre care ni s-a spus că „se lucrează foarte greu cu dânsa”. Ulterior, am constatat că persoana respectivă era directorul coordonator al proiectului Sf. Toma care nu ne permisesse intrarea în incinta Centrului.

În jurul orei 17:30 din aceeași zi, în urma unei solicitări telefonice efectuate în jurul orei 16.00 de către experți, a avut loc o întâlnire la sediul C.R.J. cu directorul coordonator al ”Proiectului Sfântul Toma” din localitatea Breaza. Aceasta ne-a comunicat că este foarte surprinsă că am aflat datele ei și că am aflat despre centrul din Breaza. Directoarea a menționat că Asociația Sf. Toma mai are 2 centre: unul în județul Gorj, în localitatea Novaci, unde au dezvoltat un centru de bătrâni prin concesionarea pe o perioadă de 10 ani a azilului de la primăria locală și un centru la Mogoșoaia care funcționează tot ca azil de bătrâni. Ambele sunt azile de bătrâni private și tarifele de găzduire practicate pornesc de la 1000 lei; sumele sunt stabilite împreună cu familia beneficiarului și depind de fiecare caz în parte și de nevoile de asistență ale beneficiarului. Directoarea ne-a invitat să vizităm celelalte 2 centre. iar atunci când i-am spus că acum ne cunoaște, știe ce facem și ar trebui să ne permită accesul la Breaza pentru că acela este centrul în care vrem să intrăm, aceasta a ezitat să ne spună că putem face o vizită inopinată, lăsându-ne să înțelegem că dacă ajungem fără să anunțăm în prealabil „istoria” s-ar putea repeta.

2. BENEFICIARI

Centrul din Breaza funcționează din data de 1 octombrie 2012, dată de la care experților li s-a comunicat cu altă ocazie că au fost transferați beneficiari ai Sectorului 4 dintr-un alt centru privat. Beneficiarii provin din zona urmabă, București-Ilfov și Prahova-Breaza. Marea majoritate sunt din București – sectorul 4.

La data vizitei, ni s-a comunicat că în centru erau găzduiți 38 de beneficiari, cu o medie de vârstă de 28 de ani, fiind „persoane cu afecțiuni foarte grave”, iar cazarea acestora acolo are „un caracter permanent”. Cei ce suferă de tetraplegie sunt ajutați să se miște și plimbați/spălați în scaunul cu roțile. Niciunul dintre beneficiari nu suferă de probleme atât de mari încât să necesite hrană pasată. „Nu am avut persoane care să se hrănească prin sondă”. O mare parte a beneficiarilor rezidenți ai centrului din Breaza vin din sistemul de protecție socială a copilului deoarece au împlinit vârsta de 18 ani și nu mai puteau rămâne în instituții pentru copii ale D.G.A.S.P.C. Majoritatea beneficiarilor nu au aparținători (cam 15 poate au- a afirmat directoarea). Ponderea beneficiarilor pe sexe este de „cam jumate - jumate”. Zece dintre aceștia sunt neșcolarizați sau au fost școlarizați la școli speciale.

3. SITUAȚIA LEGALĂ ȘI EVALUAREA MĂSURII DE PLASAMENT

Directoarea a afirmat că centrul este în proces de acreditare datorită schimbărilor legislative și că la momentul vizitei nu deținea toate documentele necesare pentru a oferi servicii sociale persoanelor cu dizabilități mintale. De asemenea, nu a putut spune care este cadrul legal sau procedura în urma căreia beneficiarii au ajuns în centrul de la Breaza. Aceasta a susținut că serviciile oferite de centru nu sunt finanțate din fonduri publice și că toate fondurile provin de la beneficiari și familiile acestora în mod direct. Beneficiarii puși sub interdicție (9 – crede directoarea) sunt într-o situație mai dificilă datorită faptului că nu le poate face actele de rezidență în Breaza fără acordul tutorilor și este greu să beneficieze de serviciile autorităților locale.

4. CONDIȚII DE CAZARE

La momentul vizitei nu au fost observate alte persoane în instituție pentru că „ați ajuns în timpul orelor de somn”- ne-a comunicat directoarea. Din spusele acesteia, în centru sunt de „...cam opt camere.” „Nu le-am numărat niciodată.” adaptate în funcție de nevoile beneficiarilor. „În cameră este doar patul. Eventual niște noptiere...” La parter se află camera de zi cu televizor, bucătăria, trei grupuri sanitare pentru beneficiari, vestiarul personalului, grupul sanitar al acestora și un mic oficiu. La subsol se află cabinetul medical, doua izolatoare (unul pentru femei și unul pentru bărbați). Aceste izolatoare sunt folosite „când starea medicală o impune” și la consultarea psihiatrului. Beneficiarii sunt ținuți maxim 3 ore izolați, până se calmează.

5. SERVICII MEDICALE

Directoarea a declarat că în ceea ce-i privește pe beneficiari „... starea lor nu este progresivă, cel mult staționară”. În situațiile în care beneficiarii se agresează între ei „prima măsură este să-i separăm! Vorbim cu ei, îi liniștim, îi plimbăm. De când îi avem am avut doar două incidente”. „Personalul este instruit”. În decembrie 2012, o beneficiară și-a dat drumul pe scară motivând că vrea la spital deoarece de acolo poate să fugă mai ușor.

6. ACTIVITĂȚI EDUCATIVE ȘI RECREATIVE

Directoarea a relatat că în centrul de la Breaza sunt activități ocupaționale precum desen, cei care au studii preferă să picteze, iar cei care refuză orice activitate ies la soare și se joacă cu mingea. În instituție se face terapie ocupațională de care este responsabil psihologul. Nu a reieșit foarte clar, din discuțiile cu directoarea, dacă activitățile se fac conform unui plan individualizat și structurat de recuperare-reabilitare a fiecărui beneficiar.

7. PERSONALUL CENTRULUI

Echipa centrului este formată din: 1 administrator, 1 medic de familie, 1 psihiatru, 1 neurolog, 1 psiholog, 4 asistenți medicali, 13 infirmiere și îngrijitori, 3 supraveghetori specializați în paza umană, 1 bucătar și 1 ajutor de bucătar. Directoarea nu a explicat ce se întâmplă în perioadele de concediu, în timpul sărbătorilor legale sau în timpul nopții.

Directoarea a afirmat că recent a fost un control din partea direcției de sănătate care a avut pretenții exagerate deoarece li s-a reproșat că nu au la bucătărie intrare separată pentru legume și separată pentru carne/ouă. Controale din partea DGASPC Sector 4 sunt efectuate în mod regulat, lunar, fără să fi făcut vreodată recomandări

8. RECOMANDĂRI

- permiterea accesului reprezentanților CRJ în centrul de la Breaza și nu în alte centre ale Asociației, așa cum s-a propus, pentru a putea observa în mod neutru și imparțial situația beneficiarilor;
- creșterea transparenței în ceea ce privește serviciile oferite, accesul, domeniul de lucru, contactul real cu reprezentanții Asociației.